

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om sagsbehandlingstider
i 6 nævn under Økonomi- og Erhvervs-
ministeriet og Transport- og Energi-
ministeriet

Juni
2008

revision
revision

revision

Opfølgning i sagen om sagsbehandlingstider i 6 nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet (beretning nr. 1/06)

4. juni 2008

RN A202/08

1. I mit notat af 15. januar 2007 tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge sagen om sagsbehandlingstider i 6 nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet og orientere Statsrevisorerne om udviklingen i de nævnte ministeriers initiativer.

Jeg ville mere konkret følge op på:

- Økonomi- og Erhvervsministeriets opstilling af mål for sagsbehandlingstiderne og opfølgning herpå
- Økonomi- og Erhvervsministeriets gennemførelse af initiativer vedrørende en effektivisering af sagsgangene i nævnene, særligt i Ankenævnet for Patenter og Varemærker og Erhvervsankenævnet
- Økonomi- og Erhvervsministeriets og Transport- og Energiministeriets initiativer vedrørende en sammenlægning af nævnssekretariater
- Transport- og Energiministeriets initiativer vedrørende en effektivisering af sagsgangen i Energiklagenævnet, herunder erfaringerne med det indførte sagsstyringssystem.

2. Rigsrevisionens opfølgning er baseret på møder med de berørte ministerier og gennemgang af materiale, som er tilvejebragt af ministerierne. Efter beretningens afgivelse er Energiklagenævnet overført fra det daværende Transport- og Energiministerium til det nystiftede Klima- og Energiministerium, som derfor har afgivet oplysningerne vedrørende Energiklagenævnet til brug for dette notat.

1. Økonomi- og Erhvervsministeriets opstilling af mål for sagsbehandlingstiderne og opfølgning herpå

3. I tabel 1 er vist de seneste års udvikling i de gennemsnitlige sagsbehandlingstider for de 5 nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet, som beretningen omhandlede.

Tabel 1. Gennemsnitlige sagsbehandlingstider i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet (Måneder)

	2005	2006	2007
Ankenævnet for Patenter og Varemærker	10,7	11,6	6,0
Erhvervsankenævnet	14,5	14,5	8,3
Konkurrenceankenævnet	8,9	8,2	10,5
Klagenævnet for Udbud	7,5	8,0	5,8
Ankenævnet for Søfartsforhold	4,4	3,0	2,3

Note: Økonomi- og Erhvervsministeriet har oplyst, at de undersøgte nævn endnu ikke kan afgive oplysninger om sagsbehandlingstiderne for 1. kvartal 2008.

Det ses af tabellen, at sagsbehandlingstiden er nedbragt betydeligt i nævnene. I samme periode er sagsbehandlingstiden derimod øget i Konkurrenceankenævnet. Den anførte sagsbehandlingstid på 10,5 måneder i 2007 for Konkurrenceankenævnet dækker over, at nævnet i 1. halvår havde en sagsbehandlingstid på 15,5 måneder, mens den i 2. halvår var faldet til 5,5 måneder. Ministeriet anfører som årsag til den stigende sagsbehandlingstid i 1. halvår, at nævnets formand i en længere periode var forhindret i at varetage sin funktion i nævnet.

4. Økonomi- og Erhvervsministeriet har med nævnene drøftet hensigtsmæssigheden af at opstille mål for sagsbehandlingstider i nævnene. Da der er tale om meget små nævn med sekretariater på 0,5-2 årsværk, vurderede nævnene, at en midlertidig stigning i sagsmængden eller fremkomsten af særligt komplicerede sager ville påvirke sagsbehandlingstiden betydeligt i en periode, og at mål for sagsbehandlingstiden derfor ikke ville have den tilsligtede styringseffekt.

Ministeriet har i stedet iværksat en løbende overvågning af sagsbehandlingstiderne. Det indebærer, at de styrelser, hvorunder nævnene hører, halvårligt skal afrapportere status for mål, herunder de aktuelle sagsbehandlingstider i nævnene. Ministeriet kan gribe ind, hvis de viser en stigende tendens. I de tilfælde, hvor det konstateres, at sagsbehandlingstiden er stigende i det enkelte nævn, vil departementet som udgangspunkt udbede sig en redegørelse for årsagen til den forlængede sagsbehandlingstid. Såfremt dette skyldes eksterne faktorer, fx en midlertidig stigning i antallet af sager, vil departementet ikke umiddelbart gribe ind, men fortsat føre tilsyn med sagsbehandlingstiden. Såfremt sagsbehandlingstiden over tid ikke nedbringes, vil departementet gå ind i sagen og undersøge, hvorvidt der er brug for ændringer i organiseringen af nævnet, eller om der er behov for at tilføre nævnet yderligere resurser. Såfremt det konstateres, at stigningen i sagsbehandlingstiden skyldes interne forhold, vil styrelsen (som varetager sekretariatsbetjeningen) og de relevante direktører i departementet blive orienteret om udviklingen. Styrelsens ledelse vil herefter tage kontakt til nævnets formand og henstille, at sagsbehandlingstiden nedbringes. Såfremt stigningen skyldes sekretariatsbetjeningen, vil styrelsen blive pålagt at gribe ind, og dette kan udmøntes som specifikke mål i styrelsens resultat- og direktørkontrakter. Ministeriet har i henhold til Finansministeriets publikation "Klare mål og mere åbenhed" (april 2004) pålagt nævnene at offentliggøre, hvad borgerne kan forvente vedrørende bl.a. sagsbehandlingstiden i klagesager.

5. Jeg finder det tilfredsstillende, at der i de undersøgte nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet er sket en betydelig reduktion af sagsbehandlingstiden. Jeg finder det endvidere tilfredsstillende, at ministeriet løbende følger udviklingen med henblik på at sikre acceptable sagsbehandlingstider i nævnene. Jeg vil følge udviklingen i sagsbehandlingstiden i Konkurrenceankenævnet, hvor udviklingen først fra 2. halvår 2007 har fulgt tendensen for de øvrige nævn, og orientere Statsrevisorerne herom.

II. Økonomi- og Erhvervsministeriets gennemførelse af initiativer vedrørende en effektivisering af sagsgangene i nævnene, særligt i Ankenævnet for Patenter og Varemærker og Erhvervsankenævnet

6. Det fremgik af beretningen, at sagsbehandlingen i Ankenævnet for Patenter og Varemærker generelt var langsommelig. Nævnet har på den baggrund fastsat tidsfrister for de enkelte skridt i den samlede sagsbehandling, herunder for nævnsmedlemmernes votering. Endvidere har nævnet udarbejdet en politik for tilsagn om fristforlængelser vedrørende indlevering af dokumenter til brug for sagsbehandlingen.

7. Det fremgik af beretningen, at nævnsvoteringen var unødigt lang i Erhvervsankenævnet, og at sagsbehandlingen i de fleste sager trak ud, uden at klageren blev oplyst om forsinkelserne. Nævnet forsøger nu at stramme tidsfristerne for udveksling af de processkrifter, der indgives af sagens parter. Nævnet har endvidere iværksat en rykkerprocedure i sager, der er til votering hos nævnsmedlemmerne, ligesom enkle sager nu søges behandlet før mere komplicerede sager. Ministeriet har oplyst, at der nu vil blive indført procedurer for oplysning til klager i tilfælde af forlænget sagsbehandlingstid.

8. Det fremgik af beretningen, at sagsbehandlingen i Konkurrenceankenævnet var præget af lange liggetider inden nævnsmødernes afholdelse. Nævnet har nu gennemført en opstramning af tidsfrister for sagsbehandlingen, som kun i ekstraordinære tilfælde vil kunne afviges, ligesom der berammes møde om sagen allerede ved klagens modtagelse.

9. Det fremgik af beretningen, at sagsbehandlingen i Klagenævnet for Udbud var præget af lange liggetider inden nævnsmødernes afholdelse. I 2007 blev der nedsat en arbejdsgruppe om effektiv håndhævelse af udbudsreglerne. I forbindelse hermed skulle arbejdsgruppen vurdere, hvordan en ændret organisering af klagesystemet i Klagenævnet for Udbud kunne bidrage til bl.a. at afkorte nævnets sagsbehandlingstider. Arbejdsgruppens rapport forelå i juni 2007. Ministeriet oplyser, at gennemførelsen af arbejdsgruppens anbefalinger er igangsat, og arbejdet hermed indgår i ministeriets resultatkontrakt med Konkurrencestyrelsen, hvorunder Klagenævnet for Udbud hører. I tilslutning hertil er der i den netop vedtagne finanslov for 2008 afsat 1 mio. kr. til en styrkelse af nævnet, herunder til ansættelse af en ekstra medarbejder i nævnsekretariatet. En anbefaling om at udvide adgangen til at nævnsformanden kan træffe afgørelser alene, beror på en lovændring, som ventes gennemført i den kommende folketingssamling.

10. Jeg vil som anført i pkt. 5 følge udviklingen i sagsbehandlingstiden i Konkurrenceankenævnet.

III. Økonomi- og Erhvervsministeriets og Klima- og Energiministeriets initiativer vedrørende en sammenlægning af nævnsekretariater

11. På Økonomi- og Erhvervsministeriets foranledning blev der i september 2006 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som skulle undersøge grundlaget for et nærmere samarbejde mellem de erhvervsrettede nævn på Transport- og Energiministeriets, Videnskabsministeriets, Miljøministeriets og Økonomi- og Erhvervsministeriets områder. Ved undersøgelsens afslutning i juli 2007 konkluderede arbejdsgruppen, at der ved et tættere samarbejde bl.a. ville kunne opnås en effektivisering af resurseforbruget og en større fleksibilitet, som ville medføre kortere sagsbehandlingstider. På grund af det afholdte folketingsvalg og efterfølgende ressortomlægninger blev den endelige beslutning vedrørende arbejdsgruppens anbefalinger imidlertid udskudt. Økonomi- og Erhvervsministeriet har oplyst, at der

agtes nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe på departementsniveau, som skal udarbejde et revideret beslutningsgrundlag. Klima- og Energiministeriet vil deltage i dette arbejde for så vidt angår Energiklagenævnet.

12. Det er min vurdering, at de fortsatte drøftelser om et samarbejde mellem nævnssekretariaterne bør tage udgangspunkt i ønskerne om at forstærke dette samarbejde, som blev tilkendegivet i den første arbejdsgruppes afslutningsrapport i 2007. Jeg vil følge de fortsatte bestræbelser på at fremme et tættere samarbejde mellem nævnssekretariaterne og orientere Statsrevisorerne herom.

IV. Klima- og Energiministeriets initiativer vedrørende en effektivisering af sagsgangen i Energiklagenævnet, herunder erfaringerne med det indførte sagsstyringsystem

13. I tabel 2 er vist de seneste års udvikling i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager i Energiklagenævnet.

Tabel 2. Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i Energiklagenævnet (Måneder)

	2004	2005	2006	2007	1. kvartal 2008
Energiklagenævnet	14,8	6,2	29,1	21,6	7,5

Det fremgår af tabel 2, at der fra 2004 til 2005 skete et væsentligt fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Energiklagenævnet. Det fremgik af beretningen, at dette fald skyldtes, at afgørelse i en række sager var sat i bero på afklaring af retspraksis i forbindelse med liberaliseringen af energimarkedet fra 1. januar 2005. Den sagspukkel, der herved var opstået, skulle gradvist afvikles, og Transport- og Energiministeriet forventede derfor ikke, at den korte gennemsnitlige sagsbehandlingstid ville kunne fastholdes i de nærmest følgende år.

Det ses endvidere af tabel 2, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid steg i 2006 til ca. 29 måneder. Denne udvikling skyldtes især, at hvervet som nævnsformand på grund af dødsfald var vakant fra sommeren 2005 og ca. 8 måneder frem. Det samme gjaldt sekretariatschefstillingen, da den tidligere nævnsformand tillige varetog stillingen som sekretariatschef. I samme periode steg kompleksiteten af de sager, der forelagdes nævnet. Disse forhold bidrog til at øge den sagspukkel, der i forvejen var oparbejdet.

Medio 2006 tiltrådte en ny ledelse i Energiklagenævnet, som igangsatte en række initiativer for at effektivisere nævnets sagsbehandling og reducere sagsbehandlingstiderne. Således er der indført kortere frister for afgivelse af svar fra parter, fremskaffelse af sagsakter m.m., ligesom der er åbnet mulighed for, at nævnet kan gennemføre telefonmøder og foretage skriftlig votering, som vil sikre hurtigere afgørelser. Endelig er der udarbejdet vejledninger for væsentlige sagsge. Der er i forbindelse med nybesættelse af stillinger i nævnets sekretariat sket en styrkelse af det faglige niveau og en udvidelse af medarbejderstaben. Dette er muliggjort ved, at Energiklagenævnet fra 2007 fik øget sin driftsramme fra 3,7 mio. kr. til 4,8 mio. kr. som følge af en øget tilgang af sager og en større andel af komplicerede sager.

Endelig fremgår det af tabel 2, at der i 2007 indtrådte et mindre fald i sagsbehandlingstiden til 21,6 måneder. Ministeriet vurderer, at dette fald er udtryk for de første virkninger af de gennemførte effektiviseringer vedrørende sagsbehandlingen, som også førte til en begyndende afvikling af sagspuklen.

14. Ministeriets resultatkontrakt med Energiklagenævnet for perioden 2008-2011, som trådte i kraft i begyndelsen af 2. kvartal 2008, indeholder væsentligt skærpede krav til sagsbehandlingstiden i forhold til de faktiske sagsbehandlingstider i de seneste 2 år, jf. tabel 2. For alle typer klagesager under ét må sagsbehandlingstiden således højst være 9 måneder ved udgangen af 2011. For visse klage typer, især ukomplicerede sager, er kravet skærpet yderligere til 6 måneder ved udgangen af 2008. I 1. kvartal 2008 er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager under ét nedbragt til 7,5 måneder. Klima- og Energiministeriet, som nu er ressortministerium, har oplyst, at det betydelige fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er udtryk for, at den førnævnte sagspukkel nu er afviklet. Ministeriet forventer, at nævnet for hele 2008 vil kunne fastholde et gennemsnit på dette niveau.

15. Det sagsstyringssystem, som den daværende transport- og energiminister omtalte i sin redegørelse til beretningen, benyttes af sekretariatschefen til at danne sig et overblik over de verserende sager og de stadier, som sagerne er i under forberedelsen, med henblik på at sikre en hurtigere sagsbehandling.

Ministeriet har i øvrigt oplyst, at Energiklagenævnet påtænker at overgå til elektronisk sagsbehandling, når den rette tekniske løsning for nævnet er til stede inden for de givne økonomiske rammer.

16. Jeg vil følge udviklingen i sagsbehandlingstiden i Energiklagenævnet og orientere Statsrevisorerne herom.

V. Afslutning

17. Jeg finder, at udviklingen i sagsbehandlingstiden i Ankenævnet for Patenter og Varemærker, Erhvervsankenævnet, Klagenævnet for Udbud og Ankenævnet for Søfartsforhold har været tilfredsstillende, og betragter for så vidt angår disse nævn beretningssagen for afsluttet.

I Konkurrenceankenævnet er sagsbehandlingstiden faldet i 2. halvår 2007 efter en markant stigning i 1. halvår. I Energiklagenævnet er der inden for det seneste halve år sket en markant forbedring af sagsbehandlingstiden, efter at denne i en periode havde været stærkt stigende. For så vidt angår disse 2 nævn vil jeg følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne herom.

Jeg vil følge de fortsatte bestræbelser på at fremme et tættere samarbejde mellem nævnsekretariatene og orientere Statsrevisorerne herom.

Henrik Otbo